TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta .$5.50.. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta.$1.60 Yksi kuukausi 60
CANADAAN:
1 vuosikerta $7.00; 6 kuukautta $3.75; 3 kuukautta $2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta......$8.50 Kuusi kuukautta......$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year..........$5.50 Three Months.......$1.60
Six Months.........$3.00 One Month.........60

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

ILMOTUSHINNAT: Kihlaus- ja vihkimä-ilmotukset $6 kerta, $5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset 70c palstatuumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslause-ilmotukset $2 kerta, $3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuoleman-ilmotukset $3 kerta ilman värsyä ja $1 lisämaksua jokaiselta värsyltä ja kiitoslauseesta. Halutaantieto-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, $1 kerta, kolme kertaa $2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $4 kerta, kaksi kertaa $7. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan 70c tuuma. Ilmotukset tekstin joukossa (paikkakunta-uutisilmotukset) $1.28 senttiä tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8 points kirjasimilla. — Kaikki muut lyhytaikaiset ilmotukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c; 6 kuuk. sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmotuksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

No. 158 — Perjantaina, Heinäkuun 8 p.—Friday, July 8th. — 1921.—NELJÄSTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIV

POLIISIN TOUHUISTA RUOTSISSA

Virkanyrkit ryhtyneet systemaattisesti vainoamaan kommunisteja

Viimeksi saapuneissa Suomen lehdissä kirjotetaan:

Kirunassa ja Tukholmassa toimitetut kommunistien vangitsemiset ovat herättäneet mitä suurinta huomiota ja yleisön mielenkiintoa, ja jännitystä lisää vielä se, että poliisi yrittää olla hyvin salaperäinen. Kaikki sen antamat niukat tiedot tähtäävät siihen, että on paljastettu hirveä salaliitto, joka ennenpitkää olisi alkanut kapinaliikkeen samanaikaisesti Pohjois-Suomessa, Pohjois-Ruotsissa ja Pohjois-Norjassa.

Ruotsin Social-Demokratenin haastattelijalle on Tukholman rikospoliisin päällikkö Hallgren kertonut, että kyseessä on paljon suurempi juttu kuin aluksi luultiinkaan, kun Niemi pidätettiin. Jo tähänasti selvillesaadut tiedot viittaavat tekoihin, joista puhutaan Ruotsin rikoslain 8 luvussa ts. kapinaan ja muihin valtakunnan turvallisuutta vastaan tähtääviin rikoksiin. Muita tietoja ei poliisi haastattelijalle suostunut antamaan jutun silloisella vaiheella ollessa.

Sen jälkeen ovat sähkösanomat kuitenkin tienneet kertoa toistenkin vangittujen nimet vieläpä senkin, että heitä epäillään salahankkeesta valtakunnan turvallisuutta vastaan. Tukholman Aftonbladet julkaisee lisäksi poliisipäällikkö Hallgrenin asiasta laatiman raportin, jossa mainitaan m. m. suomalaiset O. F. Pylkkänen, A. A. Aro, E. E. Posti ja Ruotsin alamaiset J. Jacobson-Heikkinen ja J. Karalombolo. Jacobson-Heikkisen asunnosta oli sen mukaan tavattu erinäisiä lentolehtisiä ja ohjeita, joista aikaisemmin on mainittu, ja sisälsivät ne *ohjeita valkoisten toiminnan vakoilemiseksi* Skandinavian maissa ja neuvoja aseistautumiseen yhtaikaa kaikissa Skandinavian maissa alkavaksi suunnitellun kapinan varalta. Ohjeissa on luettelo kapinaa varten tarvittavista aeista ja teknillisistä välineistä, senjälkeen neuvotaan Tukholman kommunisteja ryhtymään toimenpiteisiin, että heti kun kapina on puhjennut Tukholmassa, olisi valmiina ensi apua, neulottuja alusvaatteita, sukkia miehistölle, käsiaseita Pohjois-Suomea varten ja ammuksia niihin, karttoja y. m. Heikkiseltä on sitä paitsi tavattu lyijykynällä tehty karttaluonnosa Ruotsin sotilaallisista varustuksista ja hänen muistikirjassaan oli luettelo kaikista Ruotsin vedenalaisista veneistä, linnoituksista ja muista varusteista. Vähän sen jälkeen kun Jacobson oli pidätetty, saapui hänelle Niemeltä kirje, joka kuului: "Hyvä Jacob. Nyt on piru merrassa, mutta missä määrin, en tiedä. Lähetin juuri sähkösanoman, jonka johdosta sinun tulee olla varuillasi. N. N:ssä tiedusteltiin N. N:ltä eilen olinpaikkaasi. N. N. on ollut kuulustelussa hullu, kuten aina. Tässä en vielä tiedä mistä oikein on kysymys, mutta luulen, että asiat ovat hullusti. Pidä varasi."

Sama lehti kertoo saaneensa sosialiministeriltä kuulla, että Ruotsin hallitus seuraa mitä suurimmalla tarkkuudella valtiopetosjutun kehitystä ja vasta sitte kun poliisitutkimukset on loppuun suoritettu, tulee hallitus määräämään kantansa. Lehti arvelee, että Ruotsissa olevien suomalaisten keskuudessa tullaan toimeenpanemaan joukkovangitsemisia.

Kuten arvata myös sopii, arvelee lehti, että Venäjän bolshevikijohto olisi kapinaliikkeen takana ja että sen johdossa oli unkarilainen Bela Kun. Arvelua ei lehti kuitenkaan mitenkään todistele eikä yritäkään.

Dagens Nyheter taas puolestaan on rientänyt kertomaan yksityiskohtaisia tietoja suomalaisten punaisten toimista Ruotsissa, kertoen, että Tukholmaan 1919 perustettiin upseerikoulu punaisten upseerien valmistamiseksi, joka toimi pari kuukautta. Niinikään kertoo lehti Hurmevaaran käynnistä Ruotsissa 1918 järjestämässä punaista propagandaa, sekä mainitsee, että Ruotsissa on ollut bolshevikikeskus, jonka kautta sinne on kuljetettu salaa kalleuksia Venäjältä ja viety niitä sitten Englantiin ja Amerikaan ja että Ruotsista on lähetetty suuret määrät kiihoituskirjallisuutta Suomeen. Vääriä ololupakirjjoja annettiin myös suomalaisille punakaartilaisille ja suoritti tämän eräs seitenkarilainen sahatyömies.

Kirunassa mielet kuohuksissa.

Niemen vangitsemisen johdosta pidettiin Kirunassa suuri ammatillisesti järjestyneitten työläisten kokous. Työväenyhdistyksen talo oli tupaten täynnä väkeä. Kokous hyväksyi päätöslauseen, jossa m. m. poliisin julkea menettely mitä ankarimmin tuomitaan. Lisäksi päätti kokous ryhtyä taloudellisesti tukemaan Niemeä ja hänen perhettänsä sekä muutenkin ryhtyä kaikkiin soveliaisiin toimenpiteisiin.

Niemi, joka mielipiteiltään kyllä on tunnettu kommunistiksi, on Kirunassa ollut useissa huomattavissa luottamustoimissa, m. m. kunnallishallinnossa ja on hän nauttinut mitä suurinta arvonantoa. Ruotsin Soc. D:lle on Kirunasta oleva valtiopäivämies Dahlen maininnut, että hän on suuresti hämmästynyt tapahtuman johdosta. Niemi on luonteeltaan levollinen ja hillitty ja nauttii työläisten, vieläpä vastustajainkin suurta luottamusta. Hän on yleensä tunnettu Kirunan kunnollisimmaksi kaivosmieheksi. Suurlakon jälkeen 1909 muutti hän Brasiliaan, mutta palasi sieltä takaisin 1912 ja sai silloin heti paikan Kiruna-yhtiössä. Hän on 47 vuoden ikäinen, syntynyt Pajalassa ruotsalaisista vanhemmista, mutta puhuu sekä ruotsia että suomea. Hänet mainitaan rehdiksi, harvapuheiseksi mieheksi, joka on suuresti kiintynyt kommunistisiin mielipiteisiin.

Politiken ennustaa kommunistivainon kiihtyvän.

Vangitsemisten johdosta kirjoittaa "Folkets Dagblad Politiken" m. m.:

Kaikesta päättäen ennustavat merkit alkavaa taantumuskautta maassamme. Kirjoituksissamme muutama päivä sitten osoitimme, miten viranomaiset antaessaan passeja ja viisumien myöntämisessä ovat asettaneet kommunistit täydelliseen poikkeusasemaan. Avoin taistelu kommunismia vastaan alkaa. Ei ole epäilemistäkään, etteivätkö nämä toimenpiteet tähtää hyvin kauvas. Tämä on yritys, ei ainoastaan saada pidätetyksi Tukholmassa vangitut poliittisesti tuntemattomat henkilöt, vaan päästä heidän kauttansa koko vallankumouksellisen työväenliikkeen kimppuun. Toisin sanoen, nyt otetaan käytäntöön valtiolliset vainot kommunisteja vastaan ja järjestetään ne samoin kuin aikaisemmin on tapahtunut Amerikassa, Englannissa, Ranskassa ja monissa muissa maissa.

KONSTANTINOPOLISSA ON KUMOUSPUUHIA

LONTOO, heinäk. 8 p. — Cecil B. Hamsworth, ulkoministerin apulainen, sanoi alahuoneessa tänään, että Konstantinopolissa olevien brittiläisten joukkojen ylipäällikön kenraali Harringtonin teko, kun hän vangitutti Konstantinopolissa olevan Venäjän kauppavaltuutetun Bronislau Koudishin apulaisen ja muita venäläisen lähetystön jäseniä siellä kesäkuun lopussa, oli täydelleen oikeutettu. Hän sanoi vangitsemisien toimeenpanemisen käyneen välttämättömäksi sen jälkeen kun oli paljastettu salaliitto(?), joka oli muodostettu tarkotuksella panna toimeen vallankumous(?) Konstantinopolissa ja murhata kenraali Harrington.

Kenraali Harringtonin hän sanoi vangituttaneen 52 henkilöä, joista 18 kuuluu Venäjän kauppavaltuuskuntaan.

Moskovassa on paljastettu John Reedin muistopatsas

RIIGA, heinäk. 8 p. — Moskovasta tulleessa radiosanomassa kerrotaan, että siellä on heinäkuun 4 päivänä punaisella torilla paljastettu John Reedin muistolle pystytetty muistopatsas. John Reed kuoli suolikuumeeseen Venäjällä 1920.

Venäjän edustus Ranskan Työväenliit. konventionissa

MOSKOVA, heinäk. — Venäjän ammattiunioiden neuvosto on lähettänyt kirjelmän Ranskan yleiselle työväenliitolle, pyytäen sen hankkimaan Ranskan hallitukselta luvan venäläisille edustajille ottaa osaa Lillessä pidettävään työväenliiton konventsioniin.

Hallituksenasetus on keskittänyt koko kaivantoteollisuuden kontrollin erikoisen kaivantoneuvoston käsiin. Yksityinen kullan etsinsä, jne. kielletään.

Kysymys myönnytyksien tekemisestä ulkomaalaisille Bakun ja Groznyn petroleumin tuotantolaitoksissa on päätetty myönteisesti. Yhtenä ehtona luovutuksia tehdessä on ollut se, että niiden, joille luovutukset tehdään, on sähköistettävä sekä omansa että Venäjän hallituksen petroleumilaitokset.

11:sta surmautunut junarikossa Mexicossa

MEXICO CITY, heinäk. 8 p. — Tampicosta tiedotetaan: Yksitoista henkilöä sai surmansa ja kaksikymmentä viisi tärvääntyi kun tänne San Luis Potoista matkalla ollut juna suistui pois kiskoilta. Junan kiskoilta pois suistumiseen oli syynä tulvavesi, joka oli hävittänyt ratapengertä jonkun matkaa.

Kongressi vaiko ylioikeus päättää lopullisesti rauhasta

WASHINGTON, heinäk. 7 p. — Joltakin päiviä sitten päätti kongressi lopettaa muodollisesti sotatilanteen Saksan ja Yhdysvaltojen väliltä ja jo nyt on herätetty kysymys siitä, onko kongressi yksin pätevä tuollaista päätöstä tekemään, vai tarvitaanko sille ylioikeuden siunaus.

Tähän suuntaan on puhellut edustajahuoneen demokraattinen ulkoasiain valiokunnan jäsen, Flood, joka edustaa Virginian valtiota. Hänen selostustensa mukaan ei milloinkaan voida lopullisesti päättää onko kongressi oikeutettu rauhaa solmiamaan vai eikö, ellei ylioikeus tehtyä päätöstä vahvista.

Erittäinkin idän valtioissa on saksalaisten keskuudessa käynnissä suurisuuntainen touhu haastaa Yhdysvaltain hallitus vastaamaan siitä, oliko se oikeutettu sodan aikana takavarikoimaan ja myyttämään Saksan alamaisten Yhdysvalloissa omistamaa omaisuutta. Floodin lausunnon mukaan nämä kysymykset tulevat epämääräiseen tulevaisuuteen lykkäämään lopullisen ja virallisen rauhasta päättämisen, ellei ylioikeus asiasta lausuntoaan anna kongressin päätöksen mukaisesti.

Saksalaiset koettavat oikeustaistelun kautta saada takaisin heiltä takavarikoitu omaisuus, heidän maksettavakseen tuomitut sakot jne., jotka nousevat likipitäen biljoonaan dollariin.

Kongressin tekemä päätös vahvisti kaikki hallituksen sodan aikana saksalaisiin nähden sovelluttamat säädökset, joten kaikesta päättäen tämä päätös joutuu ylioikeuden käsiteltäväksi.

Erittäinkin kuuluvat saksalaiset olevan harmistuneita siitä, että takavarikoitten matkassa heiltä meni yhdysvaltalaisille useita merkitseviä värien tekopatentteja, joitten menetys heidät saattaa epäedulliseen asemaan maailman värimarkkinoilla.

Saksalaiset ovat asiansa ajamaan palkanneet useita satoja New Yorkin etevimpiä lakimiehiä, joten tämä mieltä kiinnittävä kysymys kaikesta päättäen todellakin joutuu oikeuslaitosten ratkaistavaksi siitäkin huolimatta, että perustuslain mukaan yksistään kongressi on oikeutettu sekä sodasta että rauhasta päättämään.

SUURI VELKA ITALIALLAKIN

ROOMA, heinäk. 7 p. — Italian tilastojen laatijat ovat juuri saaneet loppuunsuoritetuksi laskelmat Italian sotamenoista.

Tilasto osottaa menojen nousevan 67,000,000,000 liraan, vaikka tätäkin pidetään paljon alempana täydellisiä kustannuksia.

Sotaministeristö ja laivastoministeristö kuluttivat rauhanaikana yhteensä 6,000,000,000 liraa, mutta sota-aikana nousi näiden ministeristöjen menot 74,300,000,000 liraan.

Italian tilastojen laatijain mukaan puuttuu 67,000,000,000 liran sotamenoista vielä noin 20 prosenttia, sillä varsinaisesti sotatarpeisiin, armeijan ja laivaston ylläpitoon menneiden varojen lisäksi on hallituksen niskoille tullut muita suuria menoja, kuten sotaeläkkeet, mobiloisoitujen miesten perheille menevät avustukset y. m.

Kun tämä 20 prosenttia lisätään varsinaisiin sotamenoihin, nousevat Italian sotakustannukset noin 81,000,000,000 liraan.

Näiden sotamenojen seurauksena on Italian sotavelat juuri laadittujen tilastojen mukaan nousevat 62,000,000,000 liraan. Näistä on 41,500,000,000 liraa kotimaisia ja loput 20,500,000,000 liraa ulkomaisia velkoja.

SUOJELUSKUNNAT HAJOTETTAVA

BERLIINI, heinäk. 7 p. — Kansleri Wirth on antanut julistuksen, jossa määrätään Baijerin kansalliskaarti ja Itä Preussin sotilasjärjestöt hajotettaviksi liittolaisten antaman ultimaattumin mukaisesti.

*Määräyksessä säädetään 50,000 dollarin sakko tai kolme kuukautta vankeutta näihin sotilasjärjestöihin kuulumisesta ja liittymisestä. Suojeluskuntien kannattajat ovat huomauttaneet, että nämä sotilasjärjestöt voidaan kyllä hajottaa muodollisesti, mutta niiden henkeä ei voida tehdä tyhjäksi.

KREIKKALAISET HÄVIÖLLÄ TAISTELUSSA

Natsionalistit vaativat Turkin sulttaania luopumaan kruunustaan

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., July 8, 1921, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

PARIISI, heinäk. 8 p. — Kreikkalaiset ovat siirtäneet Vähässä-Aasiassa olevan armeijansa pääkortteerin pois Brussasta, kerrotaan tänne Smyrnasta tulleessa tiedonannossa. Turkin natsionalistien kerrotaan etenevän kohti mainittua kaupunkia.

ATEENA, heinäk. 8 p. — Turkin natsionalistinen hallitus Angorassa on esittänyt sulttaani Muhamed VI:lle vaatimuksen, että hänen on luovutettava kruunustaan, kerrotaan tänne Konstantinopolista tulleessa tiedonannossa. Sulttaanin kerrotaan vastanneen Angoran hallitukselle, että hän on valmis luopumaan kruunustaan kenen keisarillisen perheen jäsenen hyväksi tahansa, paitsi prinssi Abdul Medjidin, laillisen kruununperillisen, joka kuuluu natsionalistiseen puolueeseen.

ANGORA, heinäk. 8 p. — Natsionalistien antamassa virallisessa bulletiinissa sanotaan, että kreikkalaiset ovat kärsineet raskaita tappioita Ismidin sektorilla. Ushakin suunnalla käydyissä taisteluissa ovat kreikkalaiset etuvartiojoukot tulleet takaisin lyödyiksi.

LONTOO, heinäk. 8 p. — Turkkilaiset ovat paneet toimeen verilöylyn kristittyjen keskuudessa Mardinissa, Diarbekrin vilajetissa, Vähässä-Aasiassa, kerrotaan tänne Konstantinopolista tulleessa virallisessa tiedonannossa. Turkkilaisten kerrotaan kaapanneen amerikalaisen lähetyksen rahat.

Ulkoministeriöstä ilmotetaan, että kenraali Harringtonille, Konstantinopolissa olevien ententen joukkojen ylikomentajalle, on annettu valtuudet tavata Mustafa Kemal-pashaa, natsionalistisen hallituksen päätä, jotta hän voi välittää ententelle Kemal-pashan rauhanehdotukset, jos nimittäin hän niitä haluaa tehdä. Hänellä ei ole kuitenkaan oikeutta ryhtyä neuvottelemaan rauhasta.

POSTIVIRASTO JATKAA TAKAVARIKOIMISTA

CHICAGO, heinäk. 7 p. — Sen jälkeen kun Svenska Socialisten postiviraston erikoistoimenpiteen takia oli lakattava ilmestymästä jatkettiin lehden julkaisemista New Age nimisenä. Tähän mennessä on tätä lehteä kaikkiaan takavarikoitu neljä numeroa. Viimeksi takavarikoidut ovat kesäk. 17:nnen ja 24:nnen p. numerot.

Mitään selostuksia pidätyksille ei ole annettu kaikista kyselyistä huolimatta, eikä mitään merkitystä ole pidätyksissä annettu äskeiselle ylipostimestarin selostukselle "painovapauden palauttamisesta". Kaikki mitä hallitusviranomaisilta on saatu tietää asiassa on seuraava kuiva selostus: "Asia odottaa ratkaisua."

MERIMIESTÄ HAAVOTETTU VAARALLISESTI.

SEATTLE, Wash., heinäk. 7 p. — Eilen illalla hyökättiin kirveen kanssa merimies H. C. Taylorin kimppuun hänen kotonaan rannassa olevassa lauttatalossa. Taylorin taloon saapui kolme miestä Taylorin poissa ollessa. Ne jäivät juttelemaan Taylorin vaimon kanssa ja sanoivat, että heillä on Taylorille asiaa. Taylorin saapuessa kotiin nakkasivat miehet sadetakin Mrs. Taylorin pään ylitse, köyttivät hänet tuoliin kiinni ja sitten hyökkäsivät hänen miehensä kimppuun.

Kun teko oli suoritettu poistuivat miehet ja jättivät Taylorin verissään makaamaan lattialle. Jonkun ajan kuluttua saapui ihmisiä apuun ja Taylor toimitettiin sairaalaan, missä lääkäri tutki hänen haavansa. Kaikkiaan oli hänen päähänsä isketty 7 ammottavaa haavaa, jotka lääkärin lausunnon mukaan ovat kirveen jälkiä. Taylorin tila on sangen vakava.

Poliisit ovat Mrs. Taylorilta saaneet kysymyksessä olevien miesten tuntomerkit ja etsivät heitä parhaillaan. Taylor kaiketi on merimieslakon aikana toiminut rikkurina, koska poliisit koettavat selostella, että kysymyksessä on merimieslakon aikuisten vihojen maksaminen.

Kolmannen kansainvälisen III kongressi

RIIKA, heinäk. 8 p. — Neljä päivää kestäneen navakan väittelyn jälkeen Kolmannen Kansainvälisen kongressi päätti tiukasti vaatia kaikilta mainittuun kansainväliseen kuuluvilta puolueilta v. 1920 hyväksyttyjen 21 liittymisehdon noudattamista, Moskovasta langattomalla saatujen ja virallisen "Rostan" lähettämien tietojen mukaan.

Venäjän pääministeri Nikolai Lenin piti lyhyen puheen, kannattaen Trotskia ja Radekia, jotka vastustivat "tinkivien" edustajien esityksiä.

Väittelyn jälkeen hyväksyttiin ponsia, joissa Sinovjevin menettely Kolmannen Kansainvälisen toimeenpanevan komitean puheenjohtajana hyväksyttiin; viime vuonna laaditut 21 pykälää vahvistettiin ehdoiksi K. K:een liittymiselle; toimeenpaneva komitea valtuutettiin lähettämään Italian Sosialistipuolueelle erottamisuhkauksen ellei tämä heti erota kaikkia reformisteja sellaisia kuin Serrati y. m. ja uhkaamaan Saksan Kommunistista Työväenpuoluetta erottamisella, ellei se heti yhdisty radikaalisemman Saksan Kommunistipuolueen kanssa.

Paperityöläisten lakko päättynyt kompromissiin

BUFFALO, N. Y., heinäk. 7 p. — Niagara Fallsilla alettiin neljässä sanomalehtipaperia valmistavassa paperitehtaassa työt t. k. 5 p. Näitten tehtaitten joukossa on International Paper Companyn suuri laitos, jossa työt nyt on alettu avoimen työpajan perusteella. Työpäivän pituus on nyt 9 tuntia sen sijaan että se ennen oli 8 tuntia ja kaikilta työläisiltä on International Paper Companyn laitoksilla laskettu palkkoja 16 pros.

Toiset paperitehtaat ovat suostuneet maksamaan samaa palkkaa kuin International Paper Company ammattitaitoisille työläisille, jotavastoin ammattitaidottomien palkkoja tullaan laskemaan 15—20 pros. jäljestäpäin tapahtuvan sovittelun mukaan.

Paperiteollisuuslaitokset ovat olleet lakkotilassa toukok. 1 p. lukien, jolloin paperitrusti ilmotti laskevansa työläistensä palkkoja 30 pros., pidentävänsä tunnilla työpäivää ja saattavansa avoimen työpajajärjestelmän voimaan. Yksimielisesti menivät työläiset lakkoon vastustaakseen trustin hyökkäystä, mutta sitkeistä taisteluista huolimatta päättyi se pääasiallisesti työläisten tappiolla, sillä trustin onnistui murtaa unio, saattaa 9 tunnin työpäivä voimaan ja vain palkkojen laskussa oli sen annettava jonkunverran perää työläisille — tällä kertaa.

Protesteeraavat Hölzin tuomion johdosta

BERLIINI, heinäk. 7 p. — Sen johdosta, että tunnetulle kommunistijohtajalle Max Hölzille on osallisuudesta maaliskuun kapinaan annettu elinkautinen kuritushuonetuomio, ovat Berliinin kommunistit järjestäneet mielenosotuksen, vaatien hänen pikaista vapauttamistaan. Mielenosotukseen otti osaa useita tuhansia henkilöitä. Pidettiin puheita, joissa tuomittiin Max Hölzille langetettu verituomio. Kokous hajaantui poliisin sekaantumatta asiaan.

KUDINTAVARAINTEKIJÄIN LAKKO UHKAA PUHJETA NEW YORKISSA.

NEW YORK, heinäk. 7 p. — Kudintavarain valmistajat ovat täällä järjestönsä, Knit Goods Workers' Unionin ympärille kokoontuneet ja keskittäneet toimintaansa tarkotuksella voittaa takaisin 10—20 prosentin palkastaan, jonka he teollisuuspulan alkaessa menettivät taistelussa riistäjiään vastaan. Täällä teollisuusalalla onnistui tehtailijoitten saada avoin työpaja voimaan ja tilapäisesti nujertaa union vastustus, mutta kaikkialla liittyvät työläiset ilman erikoista kiihotusta nyt union ympärille ja ilmaisevat olevansa valmiita taisteluun.

Unio on keskuudessaan toimittanut äänestyksen, jossa jokaista työssä olevaa jäsentä on rahaston kartuttamiseksi päätetty verottaa $5 kuukaudessa. Samalla on union virkailijoille annettu valtuudet tarpeen tullen julistaa lakko niissä laitoksissa, missä työnantajat eivät muuten taivu.

Joukko riippumattomassa asemassa olevia teollisuuslaitoksien omistajia on jo myöntynyt union vaatimuksiin, myöntanyt uudelleen työläisilleen 44 tunnin työviikon, alistunut maksamaan vaadittua minimipalkkaa, sekä ylityöstä ja pyhiltä puolta toista aikaa vastaava amksua.

Taisteluja on odotettavissa yhteen liittyneitten tehtailijoitten kanssa asian joutuessa käsiteltäväksi.

SOTARIKOKSELLISTEN KUULUSTELU SAKSASSA

LEIPZIG, Saksa, heinäk. 8 p. — Kenraaliluutnantti Karl Stenger, jonka syytettiin sodan aikana antaneen määräyksen, että vankeja ei saa ottaa ja että kaikki haavottuneet miehet an tapettava, vapautettiin syytöksestä täkäläisessä oikeudessa eilen. Majuri Bruno Crusius, jota vastaan esitettiin samanlainen syytös ja joka sodan aikana toimi Stengerin johtamaan armeijakuntaan kuuluneen joukko-osaston komentajana, tuomittiin pidettäväksi kaksi vuotta kuritushuoneessa ja häneltä samalla kiellettiin oikeus käyttää saksalaista univormua.

Kenraaliluutnantti Stenger jyrkästi kielsi, että hän olisi antanut määräystä olla ottamatta vankeja ja tappaa haavottuneet miehet.

Neekerien järjestö hyökkää Ku Klux Klanien kimppuun

NEW YORK, heinäk. 7 p. (Fed. Press) — National Association for the Advancement of the Colored People (Neekerien kansallinen edistysseura) on juuri julkaissut ytimekkään selostuksen Ku Klux Klan järjestön tarkotusperistä New Yorkin kaupungissa ja selostuksen tämän järjestön laittomista puuhista. Tämä selostus on juuri laskettu julkisuuteen ja sanotaan siinä m. m.:

"Klanien järjestön henkiin virkoaminen on ilmeinen merkki siitä, että roturiitaisuudet ovat uudelleen kiihtymään päin Amerikassa. Tämä salainen järjestö on julkisesti katolilaisvastainen, juutalaisvastainen, työläisvastainen, naisten äänioikeutta vastustava ja neekerivastainen...... Se on eteläisessä Californiassa ja muissa etelän valtioissa kunnostautunut sillä, että se on koettanut pakottaa väkivaltaa käyttäen neekereitä puuvillaistutuksilla ja valkoihoisten kodeissa tekemään työtä sietämättömän alhaisilla palkoilla."

Tässä julkisessa selostuksessa on Klanien järjestön New Yorkissa perustamiselle omistettu mieltäkiinnittävä palanen. Siinä kerrotaan mitenkä muuan salaseuran jäsen pyrki Ku Klux Klanien järjestöön tarkotuksella saada selville tämän järjestön sisäisen toiminnan. Pitkän kirjeenvaihdon kautta sai kysymyksessä oleva henkilö kylliksi paljon tietoja asioista antaakseen niistä liiton järjestämistarkotuksessa laajaa agitatsioonia New Yorkin päivälehdissä. Lopulta hän esitti keräämänsä tiedot oikeusdepartementin, valtion New Yorkissa olevan yleisen syyttäjäviraston, New Yorkin poliisikomissioneerin ja majurin hyväksyttäviksi, jolloin mielipiteet jakautuivat kahtia. Oikeusdepartementti, New Yorkin kaupungin majuri, Hylan ja yleisen syyttäjän apulainen, Alfred J. Talley ilmottivat, että he ehdottomasti tulevat vastustamaan Klanien järjestön New Yorkiin perustamista, mutta poliisikomissioneerin virasto ja muut sen kannalla olevat virkailijat asettuivat sitä puolustamaan ja niin tämä järjestö kaikesta huolimatta on New Yorkiin perustettu.

SOTAÄITIEN NEUVOSTO PERUSTETTU

PARIISI, heinäk. 8 p. — Englannin, Ranskan, Italian ja Yhdysvaltain sotaäitien kansainvälinen neuvosto perustettiin täällä eilen kokouksessa, johon otti osaa joukko huomatuita ranskalaisia naisia, edustaen ranskalaisia sotaäitejä sekä Alice M. French, Indianapoliksesta. Rouva French sanoi häntä haastateltaessa:

"Me muiden toimiemme ohella toivomme voivamme vaientaa puheen sodasta Yhdysvaltain ja Japanin välillä ottamalla Japanin sotaäidit jäseniksi perustamaamme neuvostoon. Alote tähän suuntaan tullaan tekemään Yhdysvaltain sotaäitien kansallisessa konventsionissa Sacramentossa, Californiassa, ensi syyskuussa."

PORTLANDILAISEN LÄÄKÄRIN RUUMIS LÖYDETTY JOESTA

PORTLAND, Ore., heinäk. 8 p. — Eilen iltapäivällä tavattiin maalisk. 19 p. äkkiä kadonneen lääkäri Fentonin ruumis ajelehtimassa Willamette-joessa Albina tokkaa vastapäätä. Ruumis tunnettiin vaatteitten taskuissa olleista papereista, joista sitövin todistuskappale oli Fentonin autonajurin lupakirja.

Fenton oli vuosi sitten sairautensa takia ollut pakotettu luopumaan ammattinsa harjottamisesta ja selitetään hänen toivottomana terveydellisestä tilastaan lopettaneen elämänsä hukuttautumalla.

VENÄJÄ OSTANUT SUURET MÄÄRÄT HYÖDYKKEITÄ

Tähän mennessä ostanut tavaroita 100 milj. arvosta ulkomailta

LONTOO, heinäk. 8 p. — Täällä oleva Neuvosto-Venäjän kauppavaltuuskunta ilmottaa tähän mennessä Venäjän ostaneen Europan maista $90,000,000 ja Yhdysvalloista $10,000,000 arvosta erinäisiä hyödykkeitä. Viisitoista laivalastia lähetettiin Englannista tavaroita Venäjälle viime kuun kuluessa.

Tavarain oston toimittaa Venäjän osuustoiminnallinen yhdistys Arcos. Europan maiden liikemiehet, joille nykyisen mailmanlaajuisen pulan vallitessa on vaikeata löytää markkinoita tuotteilleen, kilvan rientävät tekemään kauppasopimuksia Arcoksen edustajien kanssa ja he "pitävät piirityksessä" sen täällä olevaa toimistoa, huolimatta siitä, että sinne johtavassa ovessa oleva nimilaatta on koristettu neuvostolegioonien lipuilla.

Yhdysvaltain edustajilla on suunnattomat määrät näytteitä mukanaan sekä laajat hintaluettelot, joissa on hinnoitettuina kaikenlaisia tavaroita, ompelukoneista aina piippuihin saakka.

Leonid Krassin, Neuvosto-Venäjän kauppakomissaari, sanoo Venäjän ostaneen tavaroita seuraavasti: Saksasta $60,000,000, Englannista $20,000,000, Ruotsista $10,000,000 ja Yhdysvalloista $10,000,000 arvosta, siis yhteensä $100,000,000 arvosta.

"Miten Neuvosto-Venäjä suorittaa maksun noista hyödykkeistä?" kysyttiin Arcoksen toimitsijoilta.

"Me olemme eristäneet määrätyn summan kultaa, jolla suoritamme maksun ulkomailla tehdyistä ostoksista", oli vastaus. "Ja Venäjän kultakaivoksista tuotetaan uutta kultaa yhtämittaa."

"Aavelaiva" 'Atlannin rannikolla

WASHINGTON, heinäk. 8 p. — Suurta sensatsioonia herätti hallituksen kipinäsähkösanomalaitoksilta eilen illalla kautta itärannikon laivoille lähetetty varotus, jossa selitettiin erään salaperäisen aluksen oleskelevan Atlannin rannikolla noin 300 mailin päässä rannalta. Varotuksessa selitettiin tällaisen aluksen olemassaolon mahdollisesti avaavan tien viimeaikaisten rannikkoalusten salaperäiseen katoamiseen.

Varotus lähetettiin sen jälkeen kun Munson laivalinjan Baltimoren konttorista laivastoasemalle oli puhelimella ilmotettu, että linjan omistamaa Munalbro nimistä alusta oli 300 mailin päässä Philadelphian rannikolta eräänä iltana lähestynyt muuan salaperäinen ja erittäin nopeakulkuinen alus, joka ei ollut vastannut mihinkään annettuun signaaliin. Aluksella ei kuulemma ollut muuta kuin yksi mastovalo ja muuten oli sillä kaikki muut valot sammuksissa. Munalbron kapteenin selostuksen mukaan oli se tullut lähelle hänen alustaan, mutta sitten yhtäkkiä kääntynyt pois ja hämmästyttävällä nopeudella kadonnut pimeyteen.

Tästä ilmotuksesta on tehty johtopäätös, jonka mukaan kysymyksessä oleva alus "ei voi olla muu kuin jokin sovietti-rosvoalus, joka Amerikan rannikolla on parin viimeisen kuukauden kuluessa tuhonnut parikymmentä rannikkolaivaa." Asiaa sanotaan toki ryhdytyn tarkemmin tutkimaan.

JAPANIN LÄHETYSTÖ SELITTELEE

WASHINGTON, heinäk. 6 p. — Japanin lähetystö on julkaissut selostuksen, jossa koetetaan amerikalaiset tuudittaa siihen uskoon, että englantilais-japanilaisen sopimuksen teossa ei ole mitään sellaista, mikä saattaisi Yhdysvaltain aseman vaaranalaiseksi. Ennen tiedon julkaisemista alisti Japanin lähettiläs, parooni Shidehara, selostuksen Hardingin kabinetin hyväksyttäväksi.

Yhdysvaltain hallitus ei ole tämän johdosta esittänyt mitään vastaväitteitä, mutta siitä huolimatta annetaan virallisesti ymmärtää, että selostuksen hyväksymistä ei ole käsitettävä siinä esitettyjen ajatusten hyväksymisenä.